

PŘEDNÁŠKA Č. 4

OTEVŘENÁ EKONOMIKA

A DETERMINACE ROVNOVÁŽNÉ PRODUKCE

ÚVOD DO ANALÝZY

Makroekonomie II, ZS 2021/2022

Doc. Ing. Jarmila Zimmermannová, Ph.D.

Obsah kurzu Makroekonomie II v AR 2021/2022:

1. Určení rovnovážné produkce ve 2-sektorové a 3-sektorové ekonomice (5. 10.)
2. Model IS-LM: sestavení modelu IS-LM (12. 10.)
3. Model IS-LM: účinnost fiskální a monetární politiky (19. 10.)
4. Otevřená ekonomika a determinace rovnovážné produkce: úvod do analýzy (26.10.)
5. Otevřená ekonomika a determinace rovnovážné produkce: problémy determinace měnového kursu (2.11.)
6. Agregátní poptávka a agregátní nabídka: úvod do analýzy (9.11.)
7. Agregátní poptávka a agregátní nabídka: teorie reálného ekonomického cyklu a nová keynesiánská ekonomie (16.11.)
8. Trh práce: agregátní poptávka po práci a agregátní nabídka práce (23.11.)
9. Trh práce, nezaměstnanost a Phillipsova křivka (30.11.)
10. Inflace (7.12.)
11. Metody léčení inflace (14.12.)
12. Dlouhodobý ekonomický růst – modely (21.12.)

Čisté vývozy a rovnováha na trhu zboží a služeb v otevřené ekonomice

Otevřená ekonomika - část produkce domácí země je exportována do ostatních zemí. Část zboží a služeb, která je investována nebo spotřebována v domácí zemi (subjekty domácností země), je vyráběna v zahraničí a dovážena

Export (X)= poptávka po zboží a službách vyrobených subjekty domácí země

Import (M)= úniky z běžného toku důchodu – část důchodu vynaloženého subjekty domácí země není vynaložena na zboží a služby vyrobené v domácí ekonomice, ale tvoří důchod subjektů z ostatních zemí

Čistý export (NX) = $X - M$

Agregátní poptávka v otevřené ekonomice: $AD = C + I + G + X - M$

Čisté vývozy a agregátní poptávka

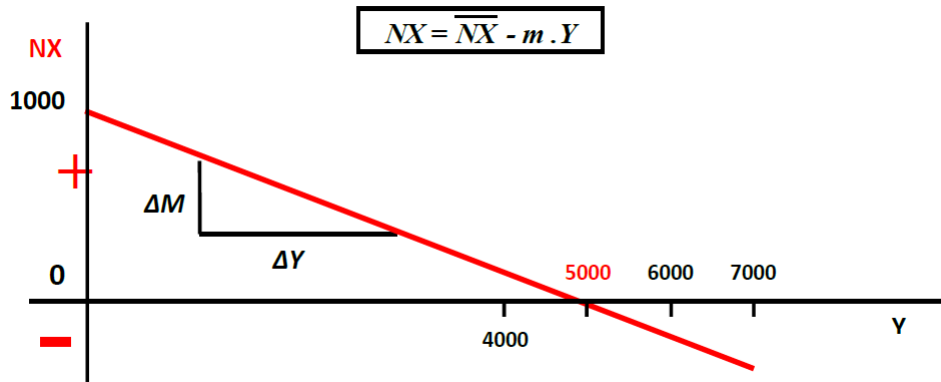
- Agregátní poptávka v otevřené ekonomice (AD) $AD = C_D + I_D + G_D + X$
 - C_D výdaje domácností na doma vyrobené zboží; I_D výdaje firem na domácí investiční zboží, G_D vládní nákupy zboží a služeb vyrobeného v domácí zemi, X ... exportní poptávka zahraničních subjektů po domácí produkci
- Celkové spotřební výdaje domácností (C): $C = C_D + C_F$
 - C_D výdaje domácností na doma vyrobené zboží, C_F výdaje domácností na dovážené spotřební zboží
- Celkové investiční výdaje firem (I): $I = I_D + I_F$
 - I_D investiční výdaje firem na doma vyrobené investiční zboží, I_F investiční výdaje firem na dovážené investiční zboží
- Vládní nákupy zboží a služeb (G) $G = G_D + G_F$
 - G_D vládní nákupy zboží a služeb z domácí země, G_F vládní nákupy zboží a služeb ze zemí zahraničních
- Celková suma importu = celkový objem všech zahraničních nákupů $M = C_F + I_F + G_F$

$$AD = C - C_F + I - I_F + G - G_F + X \quad \longrightarrow \quad AD = C + I + G + X - M$$

Export, import

- **Dovozy zboží a služeb** domácí země z ostatních zemí světa závislé:
 - na úrovni domácího důchodu
 - na poměru cenové hladiny domácího zboží a služeb zahraniční cenové hladiny
 - na měnových kursech
 - na obchodních omezeních (cla, dovozní přírážky, restriktce aj.)
 - na spotřebitelských preferencích aj.
- **Vývozy - exportní poptávku** po doma vyrobeném zboží a službách ovlivňuje:
 - zahraniční důchod
 - poměr cenové hladiny v ostatních zemích k cenové hladině domácí
 - nominální měnový kurs
 - vládní podpory či restriktce vývozu
 - spotřebitelské preference aj.

Funkce čistého exportu

NX = čistý export; Y = důchod

\bar{X} = autonomní vývozy zboží a služeb

\bar{M} = autonomní část dovozů

$\bar{X} - \bar{M} = \bar{NX}$

\bar{NX} = autonomní komponenta skutečných čistých vývozů
(pro úroveň úrokové sazby $i=0\%$)

$NX = \bar{NX} - m \cdot Y$ = indukovaná část čistých exportů
(na domácím důchodu a ostatních faktorech závislou)

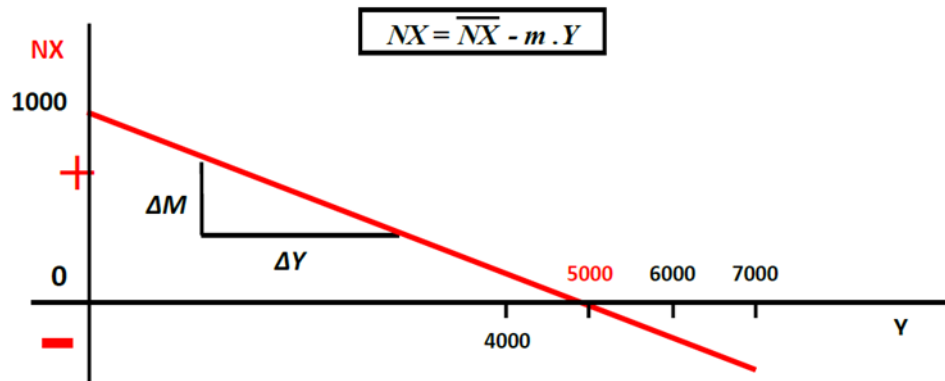
Mezní sklon k dovozu (m) - jaká část přírůstku důchodu je vynaložena na zboží a služby, vyráběné a dovážené ze zahraničí. $m = \frac{\Delta M}{\Delta Y}$

Průměrný sklon k dovozu - celkové výdaje na dovozy dělené celkovým důchodem $\bar{m} = \frac{M}{Y}$

Dovozní funkce: $M = \bar{M} + m \cdot Y$

Funkce čistého exportu: $NX = \bar{X} - \bar{M} - m \cdot Y$

Funkce čistého exportu v systému fixních měnových kurzů

BOD	DOMÁČÍ DŮCHOD (Y)	VÝVOZY (\bar{X})	DOVOZY (M)	ČISTÉ VÝVOZY (NX)	MEZNÍ SKLON K DOVOZU
A	-	2 000	1 000	+1 000	0,2
B	4 000	2 000	1 800	+200	0,2
C	5 000	2 000	2 000	0	0,2
D	6 000	2 000	2 200	-200	0,2
E	7 000	2 000	2 400	-400	0,2
F	8 000	2 000	2 600	-600	0,2

Agregátní poptávka v otevřené ekonomice, determinace rovnovážné produkce

$$\left. \begin{aligned}
 X &= \bar{X} \\
 M &= \bar{M} + mY \\
 NX &= \bar{NX} - m \cdot Y \\
 C &= \bar{Ca} + c \cdot YD \\
 Ca &= \bar{Ca} - b_{(ca)}i \\
 TA_T &= \bar{TA} + t \cdot Y \\
 TR &= \bar{TR} \\
 G &= \bar{G}
 \end{aligned} \right\} \begin{aligned}
 AD &= \bar{Ca} - b_{(ca)}i + c(Y - \bar{TA} - tY + \bar{TR}) + \bar{I} - b_{(i)}i + \bar{G} + \bar{X} - \bar{M} - mY \\
 AD &= \bar{Ca} - c\bar{TA} + c\bar{TR} + \bar{I} + \bar{G} + \bar{X} - \bar{M} + cY - ctY - mY - bi \\
 \text{položme } \bar{A} &= \bar{Ca} - c\bar{TA} + c\bar{TR} + \bar{I} + \bar{G} \\
 \boxed{AD} &= \bar{A} + \bar{NX} + c(1-t)Y - bi - mY
 \end{aligned}$$

kde t je sazba důchodové daně.

- **Determinace rovnovážné produkce:**

$$Y_0 = \frac{1}{1 - c(1-t) + m} \cdot (\bar{A} + \bar{NX} - bi)$$

- Předpoklad fixních měnových kursů, fixní cenové hladiny, úroková sazba je fixována.

- **Multiplikátor otevřené ekonomiky** (autonomních výdajů v otevřené ekonomice): $\frac{1}{1 - c(1-t) + m} = \bar{a}$

- **Multiplikátor autonomních dovozů:** $\bar{a}_M = - \frac{1}{1 - c(1-t) + m}$

Multiplikátor běžného účtu – čistých vývozů

- Jak zvýšení vládních výdajů na nákup zboží a služeb ovlivní čisté vývozy resp. běžný účet platební bilance ?
- Multiplikátor běžného účtu $\Delta NX = - \frac{m}{1 - c(1 - t) + m} \cdot \Delta \bar{G}$
- Zvýšení vládních výdajů na nákup zboží a služeb vede ke **zhoršení běžného účtu (čistých exportů)** - domácí subjekty vynaloží část důchodu na dovozy (vyvolané růstem důchodu v důsledku vládních výdajů).

Čisté vývozy v systému flexibilních měnových kurzů

- Systém fixních měnových kursů vs. systém flexibilních měnových kursů:
 - čisté vývozy závislé nejen na autonomní komponentě čistých vývozů a komponentě čistých vývozů $m \cdot Y$, ale také na pohybu reálného měnového kursu.
- Reálný měnový kurs (R):
 - součin nominálního měnového kursu (E) a poměru cenových hladin v zahraničí (PF) k cenové hladině domácí země (P).

$$R = E \cdot \frac{P_f}{P}$$

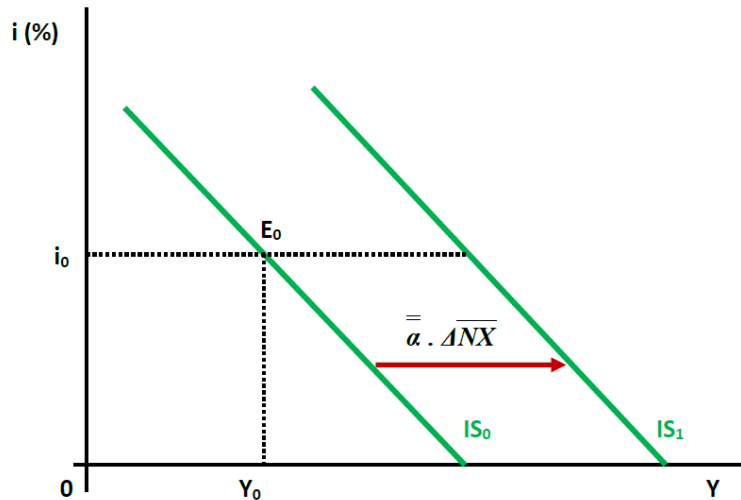
- V systému flexibilních měnových kursů má funkce čistých vývozů tento tvar:

$$NX = \overline{NX} - mY + vR$$

$$NX = \overline{X} - \overline{M} - mY + vR$$

- R - reálný měnový kurz, v - citlivost čistých vývozů na reálný měnový kurs
 - Roste důchod v zahraničí - rostou autonomní vývozy a čisté vývozy se zvyšují
 - Roste reálný měnový kurs - rostou čisté vývozy
 - Roste domácí důchod - snižují se čisté vývozy

Křivka IS v otevřené ekonomice – v systému flexibilních měnových kursů

$\bar{a} \cdot \Delta \overline{NX}$ = velikost posunu křivky IS doprava v důsledku přírůstku vývozu vyvolaných růstem zahraničního důchodu

Sestrojení rovnice křivky IS v systému flexibilních měnových kursů.
Vydeme z rovnice v systému fixních měnových kursů:

$$Y_0 = \frac{1}{1 - c(1 - t) + m} \cdot (\bar{A} + \overline{NX} - bi)$$

$$Y = \bar{C}_a - b_{(ca)}i + c(Y - \bar{T}A - tY + \bar{T}R) + \bar{I} - b_{(a)}i + \bar{G} + \bar{X} - \bar{M} - mY$$

Po úpravách obdržíme rovnici ve tvaru:

$$Y = \bar{C}_a - b_{(ca)}i + c(Y - \bar{T}A - tY + \bar{T}R) + \bar{I} - b_{(a)}i + \bar{G} + \bar{X} - \bar{M} - mY + vR$$

Řešením pro rovnovážnou úroveň produkce dostaneme:

$$Y_0 = \frac{\bar{A} + \overline{NX} - bi + vR}{1 - c(1 - t) + m} \quad Y_0 = \bar{a} \cdot (\bar{A} + \overline{NX} - bi + vR)$$

Determinanty rovnováhy na trhu zboží a služeb v otevřené ekonomice s flexibilním měnovým kurzem:

- domácí autonomní výdaje
- autonomní komponenta čistých vývozu
- citlivost poptávky po autonomních výdajích na úrokovou sazbu (b)
- koeficient citlivosti čistých vývozu na reálný měnový kurs (v)
- reálný měnový kurs (R)
- velikost multiplikátoru otevřené ekonomiky.

Platební bilance, křivka platební bilance a rovnovážná produkce

Platební bilance = úhrn plateb jdoucích z domácí země do ostatních zemí vs. úhrn plateb z ostatních zemí světa do domácí země

Skládá se z:

- **běžného účtu (CA) = čisté vývozy (NX)** (bilance zboží, bilance služeb, bilance (výnosů) důchodů a transferů v mezinárodní sféře)
- **kapitálového účtu (CF)** = tok kapitálu z ostatních zemí světa do domácí země (nákup obligací, akcií, zakládání účtů v domácí zemi cizími subjekty) mínus tok kapitálu z domácí země do ostatních zemí světa (nákup obligací, akcií, zakládání účtů rezidenty domácí země v bankách ostatních zemí světa)

Rovnováha platební bilance $BP=CA+CF$

Běžný účet v geografickém členění

v mil. Kč

Datum zveřejnění: 16.03.2021 10:00:00

Předběžná data: 2020

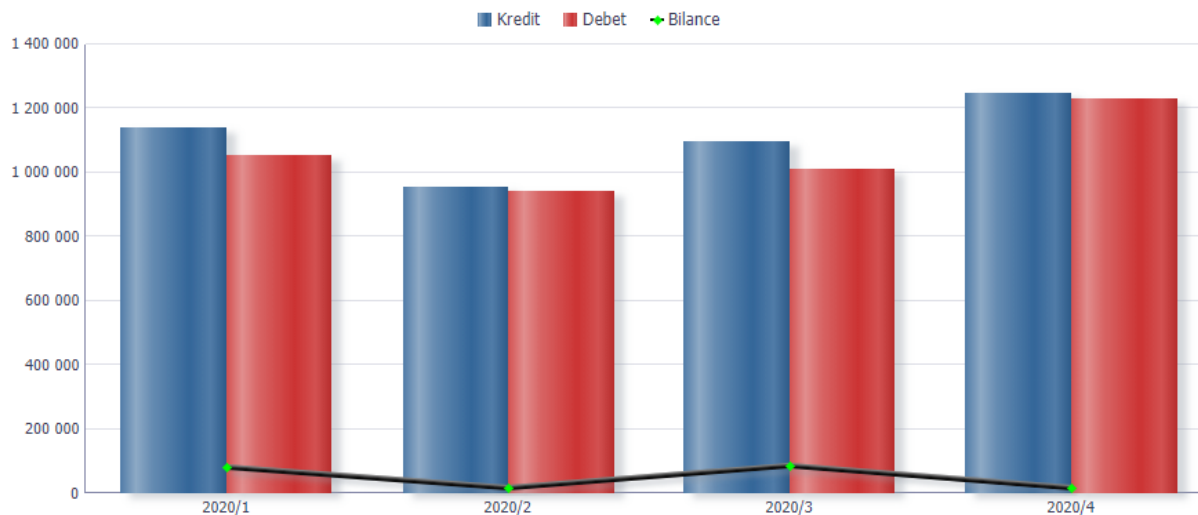
* Rok Země

Položka	Země	2020			2020/1			2020/2			2020/3			2020/4		
		Kredit	Debet	Bilance	Kredit	Debet	Bilance	Kredit	Debet	Bilance	Kredit	Debet	Bilance	Kredit	Debet	Bilance
▲ Běžný účet	Svět celkem	4 433 574,1	4 230 066,3	203 507,8	1 138 087,8	1 054 049,3	84 038,5	955 628,1	938 816,2	16 811,9	1 095 276,4	1 010 704,0	84 572,4	1 244 581,8	1 226 496,8	18 085,0
Zboží	Svět celkem	3 436 119,7	3 150 943,0	285 176,8	872 010,2	805 313,5	66 696,7	713 609,2	684 359,7	29 249,6	861 269,9	782 452,2	78 817,7	989 230,4	878 817,6	110 412,8
▶ Služby	Svět celkem	604 398,8	499 778,8	104 619,9	165 762,7	128 804,1	36 958,5	139 580,1	111 997,7	27 582,4	140 687,3	110 386,2	30 301,1	158 368,7	148 590,8	9 777,9
▶ Prvotní důchody	Svět celkem	285 659,8	443 428,9	-157 769,0	79 624,9	83 744,5	-4 119,6	71 278,7	109 109,6	-37 830,9	75 024,5	89 822,0	-14 797,4	59 731,7	160 752,8	-101 021,1
Druhotné důchody	Svět celkem	107 395,8	135 915,7	-28 519,9	20 690,1	36 187,2	-15 497,1	31 160,0	33 349,2	-2 189,2	18 294,7	28 043,6	-9 748,9	37 251,0	38 335,7	-1 084,7

[Aktualizovat](#) - [Tisk](#) - [Export](#)

Položka

Země

Zdroj: ČNB - Bistat, 2021

[Aktualizovat](#) - [Tisk](#) - [Export](#)

PLATEBNÍ BILANCE 2020 - PODROBNĚ

Položka	2020			2020/1			2020/2			2020/3			2020/4	
	Kredit/Aktiva	Debet/Pasiva	Bilance/Saldo	Kredit/Aktiva	Debet/Pasiva	Bilance/Saldo	Kredit/Aktiva	Debet/Pasiva	Bilance/Saldo	Kredit/Aktiva	Debet/Pasiva	Bilance/Saldo	Kredit/Aktiva	Debet/Pasiva
▲ Běžný účet	4 433 574,1	4 230 066,3	203 507,8	1 138 087,8	1 054 049,3	84 038,5	955 628,1	938 816,2	16 811,9	1 095 276,4	1 010 704,0	84 572,4	1 244 581,8	1 226 496,8
> Zboží	3 436 119,7	3 150 943,0	285 176,8	872 010,2	805 313,5	66 696,7	713 609,2	684 359,7	29 249,6	861 269,9	782 452,2	78 817,7	989 230,4	878 817,6
> Služby	604 398,8	499 778,8	104 619,9	165 762,7	128 804,1	36 958,5	139 580,1	111 997,7	27 582,4	140 687,3	110 386,2	30 301,1	158 368,7	148 590,8
> Prvotní důchody	285 659,8	443 428,9	-157 769,0	79 624,9	83 744,5	-4 119,6	71 278,7	109 109,6	-37 830,9	75 024,5	89 822,0	-14 797,4	59 731,7	160 752,8
> Druhotné důchody	107 395,8	135 915,7	-28 519,9	20 690,1	36 187,2	-15 497,1	31 160,0	33 349,2	-2 189,2	18 294,7	28 043,6	-9 748,9	37 251,0	38 335,7
▲ Kapitálový účet	163 088,9	91 898,3	71 190,7	30 215,8	10 362,3	19 853,4	40 722,9	20 108,3	20 614,6	42 776,6	24 420,3	18 356,3	49 373,6	37 007,3
> Hrubé pořízení či úbytky nevyráběných nefinančních aktiv	98 949,8	91 849,0	7 100,8	17 263,2	10 349,0	6 914,2	21 199,1	20 096,0	1 103,1	27 850,5	24 401,0	3 449,5	32 637,0	37 003,0
> Kapitálové transfery	64 139,1	49,3	64 089,8	12 952,6	13,3	12 939,2	19 523,8	12,3	19 511,5	14 926,1	19,3	14 906,8	16 736,6	4,3
▲ Finanční účet	146 379,4	-97 504,5	243 883,9	95 356,9	-27 264,4	122 621,3	-93 743,4	-96 314,7	2 571,3	100 801,0	-28 344,9	129 145,9	43 964,8	54 419,5
> Přímé investice	71 772,4	144 888,3	-73 115,8	66 650,5	60 139,2	6 511,4	-50 084,9	-15 773,0	-34 311,9	43 061,5	21 876,3	21 185,2	12 145,3	78 645,8
> Portfoliové investice	50 793,5	186 468,0	-135 674,6	-32 218,5	9 822,8	-42 041,3	25 721,1	62 632,4	-36 911,3	22 788,4	-29 514,8	52 303,2	34 502,5	143 527,7
> Finanční deriváty (jiné než rezervy) a zaměstnanecké opce na akcie	-73 448,2	-85 613,1	12 165,0	-29 052,6	-49 399,7	20 347,1	-12 207,5	-11 940,3	-267,3	-15 402,1	-10 958,1	-4 443,9	-16 786,0	-13 315,1
> Ostatní investice	49 447,7	-343 247,7	392 695,4	79 473,0	-47 826,6	127 299,6	-74 214,1	-131 233,8	57 019,7	30 471,3	-9 748,3	40 219,6	13 717,6	-154 439,0
> Rezervní aktiva	47 813,9		47 813,9	10 504,5		10 504,5	17 042,1		17 042,1	19 881,9		19 881,9	385,4	
Saldo běžného a kapitálového účtu			274 698,5			103 892,0			37 426,5			102 928,8		
Saldo finančního účtu			243 883,9			122 621,3			2 571,3			129 145,9		
Čistě chyby a opomenutí			-30 814,6			18 729,3			-34 855,2			26 217,1		

Aktualizovat - Tisk - Export

https://www.cnb.cz/analytics/saw.dll?Dashboard&PortalPath=%2Fshared%2FUNIBOP_WEB%2F_portal%2FBISTAT&Page=DBOP&P1=dashboard&Action=Navigate&ViewState=21gq6afvr04u918ij0idccobm&P16=NavRuleDefault&NavFromViewID=d%3Adashboard~p%3Atdppn6rbilu6v8m0

PLATEBNÍ BILANCE 2021 - PODROBNĚ

Platební bilance v podrobném členění

Svět celkem

Datum zveřejnění: 13.09.2021 10:00:00

Předběžná data: 2020, 2021

* Rok * Měna

v mil. CZK

Položka	2021			2021/1			2021/2		
	Kredit/ Aktiva	Debet/ Pasiva	Bilance/ Saldo	Kredit/ Aktiva	Debet/ Pasiva	Bilance/ Saldo	Kredit/ Aktiva	Debet/ Pasiva	Bilance/ Saldo
▲ Běžný účet	2 439 773,5	2 341 013,4	98 760,1	1 185 975,6	1 114 789,7	71 185,9	1 253 797,9	1 226 223,6	27 574,2
> Zboží	1 943 606,7	1 803 497,6	140 109,1	955 377,2	860 729,6	94 647,6	988 229,5	942 768,0	45 461,5
> Služby	301 024,6	245 581,0	55 443,6	139 979,7	116 305,6	23 674,0	161 044,9	129 275,4	31 769,6
> Prvotní důchody	144 155,7	219 671,9	-75 516,3	73 807,9	98 306,8	-24 498,9	70 347,8	121 365,1	-51 017,4
> Druhotné důchody	50 986,5	72 262,8	-21 276,3	16 810,9	39 447,7	-22 636,8	34 175,6	32 815,1	1 360,5
▲ Kapitálový účet	111 935,3	89 662,6	22 272,6	40 017,7	41 502,3	-1 484,6	71 917,6	48 160,3	23 757,2
Hrubé pořízení či úbytky nevyroběných nefinančních aktiv	85 528,8	89 629,0	-4 100,2	33 408,1	41 499,0	-8 090,9	52 120,7	48 130,0	3 990,6
> Kapitálové transfery	26 406,5	33,6	26 372,8	6 609,6	3,3	6 606,3	19 796,9	30,3	19 766,6
▲ Finanční účet	99 869,5	-31 076,3	130 945,8	98 767,3	-7 091,4	105 858,7	1 102,2	-23 985,0	25 087,1
> Přímé investice	62 820,5	62 087,8	732,7	44 732,5	10 883,2	33 849,3	18 088,1	51 204,6	-33 116,5
> Portfoliové investice	47 397,0	-67 118,1	114 515,0	11 482,4	-48 758,9	60 241,3	35 914,5	-18 359,2	54 273,7
Finanční deriváty (jiné než rezervy) a zaměstnanecké opce na akcie	-77 712,8	-58 760,9	-18 951,9	-34 976,7	-31 769,0	-3 207,7	-42 736,1	-26 991,9	-15 744,3
> Ostatní investice	11 364,6	32 714,8	-21 350,2	28 851,4	62 553,3	-33 701,9	-17 486,8	-29 838,6	12 351,7
> Rezervní aktiva	56 000,2		56 000,2	48 677,7		48 677,7	7 322,5		7 322,5
Saldo běžného a kapitálového účtu			121 032,8			69 701,3			51 331,5
Saldo finančního účtu			130 945,8			105 858,7			25 087,1
Čisté chyby a opomenutí			9 913,1			36 157,4			-26 244,3

[Aktualizovat](#) - [Tisk](#) - [Export](#)

NĚMECKO

Běžný účet v geografickém členění

v mil. Kč

Datum zveřejnění: 16.03.2021 10:00:00

Předběžná data: 2020

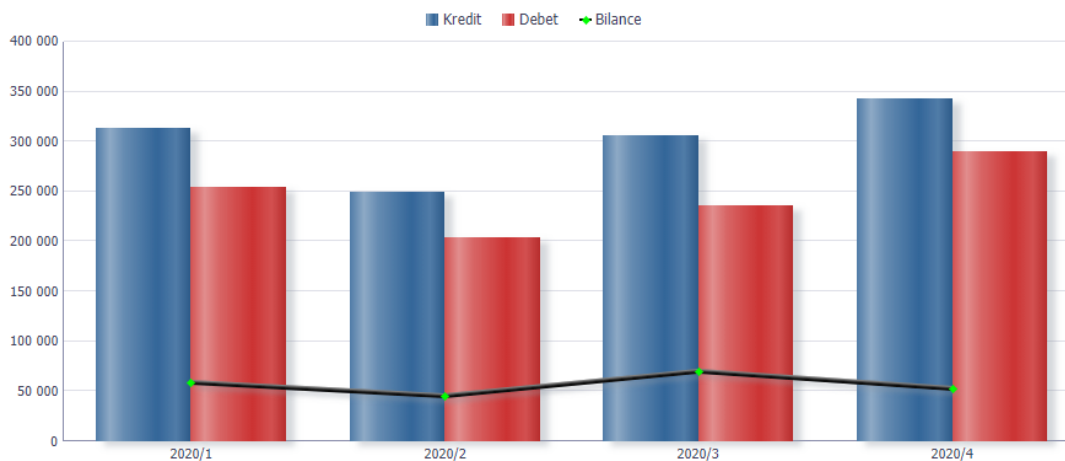
* Rok: 2020 Země: DE Německo

Položka	Země	2020														
		2020/1			2020/2			2020/3			2020/4					
		Kredit	Debet	Bilance	Kredit	Debet	Bilance	Kredit	Debet	Bilance	Kredit	Debet	Bilance	Kredit	Debet	Bilance
▲ Běžný účet	Německo	1 210 467,9	983 100,8	227 367,1	313 323,1	254 186,5	59 136,7	249 435,8	203 841,7	45 594,1	305 232,8	235 437,2	69 795,6	342 476,1	289 635,5	52 840,7
Zboží	Německo	1 049 096,9	780 432,1	268 664,8	266 779,6	208 818,2	57 961,3	219 247,7	158 451,0	60 796,7	262 507,6	196 496,9	66 010,7	300 562,0	216 666,0	83 896,0
> Služby	Německo	105 892,3	116 048,8	-10 156,5	32 627,7	25 997,2	6 630,5	16 021,4	24 492,6	-8 471,1	29 120,2	22 910,5	6 209,6	28 123,0	42 648,5	-14 525,5
> Prvotní důchody	Německo	50 478,4	61 385,3	-10 906,9	12 813,2	12 807,1	6,1	12 917,6	14 775,0	-1 857,4	12 253,6	9 750,0	2 503,7	12 494,0	24 053,2	-11 559,2
Druhotné důchody	Německo	5 000,3	25 234,6	-20 234,2	1 102,7	6 563,9	-5 461,2	1 249,1	6 123,1	-4 874,0	1 351,3	6 279,7	-4 928,4	1 297,2	6 267,8	-4 970,6

[Aktualizovat](#) - [Tisk](#) - [Export](#)

Položka: Běžný účet

Země: Německo

Běžný účet v geografickém členění

v mil. Kč

Datum zveřejnění: 16.03.2021 10:00:00

Předběžná data: 2020

* Rok Země

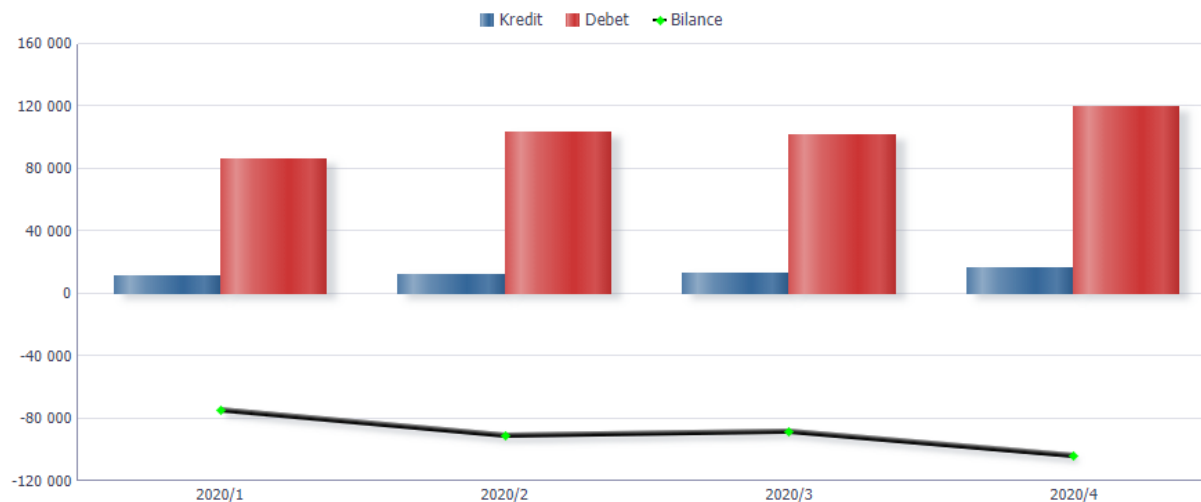
Položka	Země	2020			2020/1			2020/2			2020/3			2020/4		
		Kredit	Debet	Bilance	Kredit	Debet	Bilance	Kredit	Debet	Bilance	Kredit	Debet	Bilance	Kredit	Debet	Bilance
▲ Běžný účet	Čína	54 532,2	411 452,3	-356 920,1	11 882,5	86 511,1	-74 628,6	12 212,8	103 313,1	-91 100,3	13 894,9	101 616,4	-87 721,5	16 542,1	120 011,8	-103 469,7
Zboží	Čína	44 369,5	379 569,2	-335 199,7	9 561,6	80 822,0	-71 260,3	10 780,9	95 431,9	-84 651,0	11 452,3	93 747,1	-82 294,8	12 574,7	109 568,3	-96 993,6
▶ Služby	Čína	9 858,8	33 323,0	-23 464,2	2 325,2	6 939,9	-4 614,7	1 471,0	8 010,5	-6 539,5	2 334,9	8 072,7	-5 737,8	3 727,7	10 299,9	-6 572,2
▶ Prvotní důchody	Čína	100,0	-1 623,5	1 723,5	-53,3	-1 298,7	1 245,4	-89,6	-173,3	83,7	56,4	-248,3	304,7	186,5	96,7	89,7
Druhotné důchody	Čína	204,0	183,6	20,3	48,9	47,9	1,0	50,5	43,9	6,6	51,2	44,9	6,3	53,3	46,9	6,4

[Aktualizovat](#) - [Tisk](#) - [Export](#)

Položka

Země

SLOVENSKO

Běžný účet v geografickém členění

v mil. Kč

Datum zveřejnění: 16.03.2021 10:00:00

Předběžná data: 2020

* Rok: Země:

Položka	Země	2020														
		2020/1			2020/2			2020/3			2020/4					
		Kredit	Debet	Bilance	Kredit	Debet	Bilance	Kredit	Debet	Bilance	Kredit	Debet	Bilance	Kredit	Debet	Bilance
▲ Běžný účet	Slovensko	387 009,1	229 200,6	157 808,5	97 270,1	56 064,3	41 205,8	79 857,1	49 675,4	30 181,7	98 834,3	56 069,8	42 764,5	111 047,6	67 391,1	43 656,5
Zboží	Slovensko	327 044,8	161 615,9	165 428,9	80 403,4	39 719,7	40 683,6	68 617,4	34 840,1	33 777,3	83 235,0	40 868,0	42 367,0	94 789,1	46 188,1	48 600,9
▶ Služby	Slovensko	36 793,8	30 366,3	6 427,5	9 817,9	8 109,0	1 708,9	6 633,9	6 808,7	-174,8	9 190,9	7 332,5	1 858,4	11 151,1	8 116,1	3 035,0
▶ Prvotní důchody	Slovensko	16 855,3	25 502,9	-8 647,6	5 515,2	5 203,8	311,4	3 062,7	5 386,6	-2 323,9	4 802,2	4 952,9	-150,7	3 475,2	9 959,6	-6 484,4
Druhotné důchody	Slovensko	6 315,2	11 715,5	-5 400,3	1 533,7	3 031,7	-1 498,1	1 543,1	2 640,1	-1 096,9	1 606,2	2 916,5	-1 310,3	1 632,2	3 127,2	-1 495,0

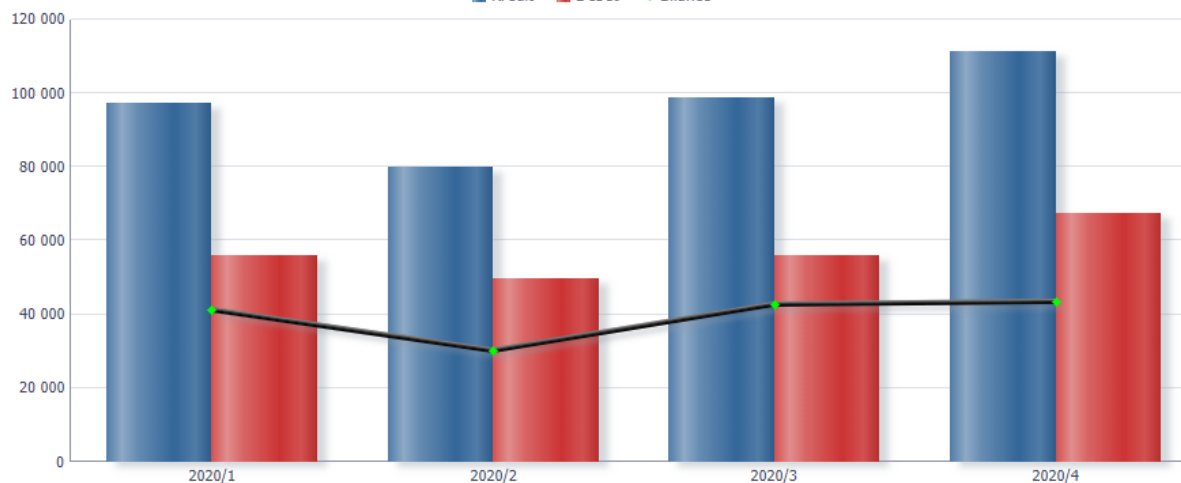
[Aktualizovat](#) - [Tisk](#) - [Export](#)

Položka:

Země:

■ Kredit ■ Debet ▲ Bilance

[Aktualizovat](#) - [Tisk](#) - [Export](#)

USA

Běžný účet v geografickém členění

v mil. Kč

Datum zveřejnění: 16.03.2021 10:00:00

Předběžná data: 2020

* Rok Země

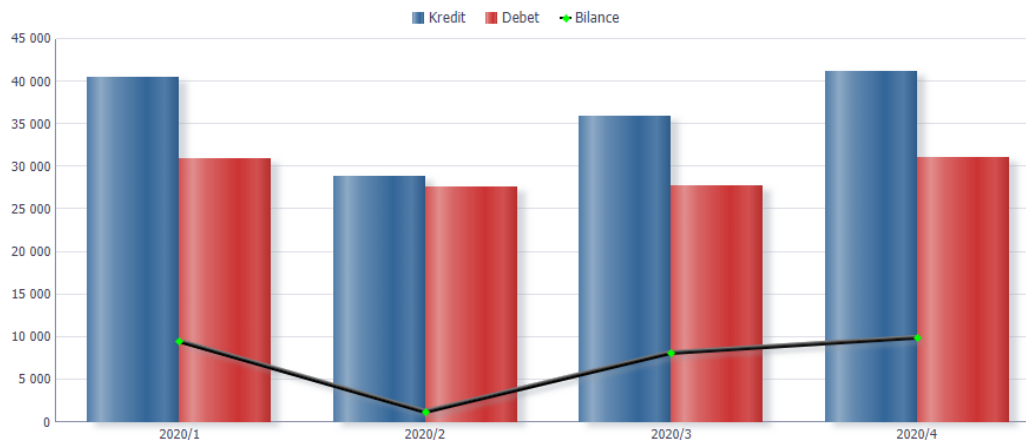
Položka	Země	2020			2020/1			2020/2			2020/3			2020/4		
		Kredit	Debet	Bilance	Kredit	Debet	Bilance	Kredit	Debet	Bilance	Kredit	Debet	Bilance	Kredit	Debet	Bilance
▲ Běžný účet	USA	146 483,2	117 405,4	29 077,9	40 517,5	30 902,6	9 614,9	28 912,2	27 653,2	1 259,0	35 962,7	27 794,8	8 167,9	41 090,8	31 054,8	10 036,0
Zboží	USA	79 695,0	83 307,6	-3 612,6	20 649,2	21 451,6	-802,4	18 014,9	20 012,7	-1 997,9	19 178,1	20 302,9	-1 124,8	21 852,9	21 540,4	312,5
▶ Služby	USA	40 205,6	25 638,9	14 566,7	13 370,8	7 416,9	5 953,9	2 597,9	5 818,7	-3 220,8	10 991,5	5 211,7	5 779,8	13 245,4	7 191,6	6 053,8
▶ Prvotní důchody	USA	24 534,5	7 078,9	17 455,7	6 040,5	1 679,1	4 361,5	7 793,9	1 488,5	6 305,4	5 284,7	1 939,5	3 345,2	5 415,3	1 971,8	3 443,5
Druhotné důchody	USA	2 048,0	1 380,0	668,1	456,9	355,0	101,9	505,5	333,3	172,2	508,3	340,6	167,7	577,3	351,0	226,3

[Aktualizovat](#) - [Tisk](#) - [Export](#)

Položka

Země

RUSKO, EMIRÁTY, IZRAEL

* Rok 2020 Země - RU Rusko;- AE

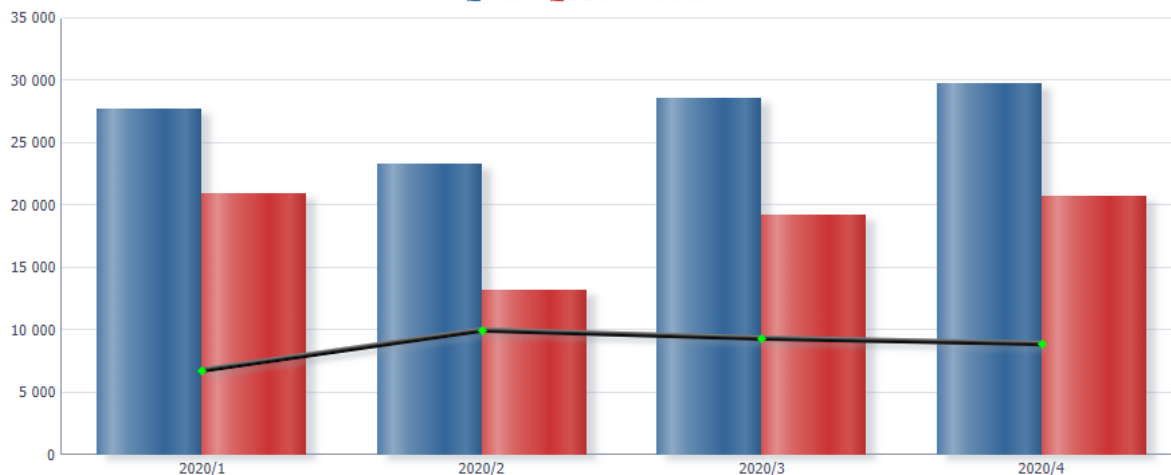
Položka	Země	2020			2020/1			2020/2			2020/3			2020/4		
		Kredit	Debet	Bilance	Kredit	Debet	Bilance	Kredit	Debet	Bilance	Kredit	Debet	Bilance	Kredit	Debet	Bilance
Běžný účet	Rusko	109 241,6	74 134,0	35 107,6	27 655,4	20 919,4	6 735,9	23 302,1	13 245,6	10 056,5	28 559,5	19 203,1	9 356,4	29 724,6	20 765,9	8 958,7
	Spojené Arabské Emiráty	11 989,9	2 544,6	9 445,3	3 002,0	803,7	2 198,4	3 149,6	442,8	2 706,8	2 858,4	675,4	2 183,0	2 979,9	622,8	2 357,2
	Izrael	17 730,2	5 960,7	11 769,6	4 626,3	1 343,1	3 283,2	3 450,3	1 559,4	1 890,9	3 994,6	1 560,6	2 434,0	5 658,9	1 497,5	4 161,4
Zboží	Rusko	83 937,9	62 993,6	20 944,3	19 551,9	18 006,0	1 545,9	17 812,4	11 105,7	6 706,6	22 933,0	16 378,2	6 554,8	23 640,7	17 503,7	6 137,0
	Spojené Arabské Emiráty	10 048,8	1 884,6	8 164,2	2 428,7	562,0	1 866,7	2 312,0	336,2	1 975,8	2 597,4	518,9	2 078,5	2 710,8	467,5	2 243,3
	Izrael	15 488,4	4 259,9	11 228,6	3 708,3	1 033,4	2 674,9	3 055,5	1 170,5	1 885,0	3 594,6	1 092,6	2 501,9	5 130,0	963,3	4 166,7
Služby	Rusko	21 651,1	7 873,2	13 777,9	7 289,3	2 318,7	4 970,6	4 741,3	1 557,9	3 183,4	4 372,9	1 804,9	2 568,0	5 247,5	2 191,7	3 055,8
	Spojené Arabské Emiráty	1 909,2	623,1	1 286,1	565,9	236,3	329,7	829,9	98,0	732,0	252,7	144,5	108,1	260,7	144,4	116,4
	Izrael	2 100,5	1 315,1	785,5	881,4	214,6	666,9	360,8	309,3	51,6	365,1	380,3	-15,2	493,2	411,0	82,2
Prvotní důchody	Rusko	2 669,7	2 205,0	464,7	583,6	329,4	254,2	521,3	329,1	192,2	980,5	737,6	243,0	584,3	808,9	-224,7
	Spojené Arabské Emiráty	14,8	36,8	-22,0	3,4	5,4	-2,0	3,7	8,6	-4,9	4,3	11,9	-7,6	3,4	10,9	-7,5
	Izrael	70,3	329,7	-259,5	20,7	80,1	-59,4	18,0	67,7	-49,6	15,9	73,7	-57,8	15,6	108,2	-92,6
Druhotné důchody	Rusko	982,8	1 062,2	-79,4	230,5	265,3	-34,8	227,1	252,9	-25,8	273,1	282,5	-9,4	252,1	261,6	-9,4
	Spojené Arabské Emiráty	17,0	0,0	17,0	4,0	0,0	4,0	0,0	4,0	4,0	0,0	4,0	5,0	0,0	5,0	
	Izrael	71,0	56,0	15,0	15,9	15,0	0,9	15,9	12,0	3,9	19,1	14,0	5,1	20,1	15,0	5,1

[Aktualizovat](#) - [Tisk](#) - [Export](#)

Položka Běžný účet

Země Rusko

Kredit Debet Bilance

[Aktualizovat](#) - [Tisk](#) - [Export](#)

Světová a domácí úroková sazba

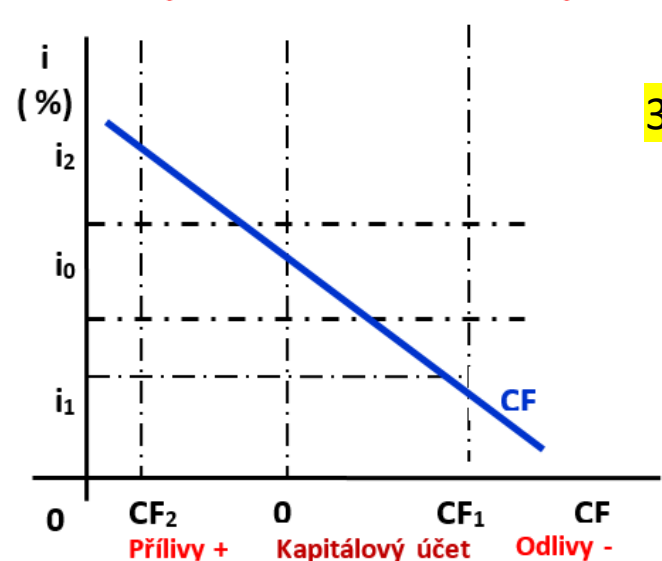
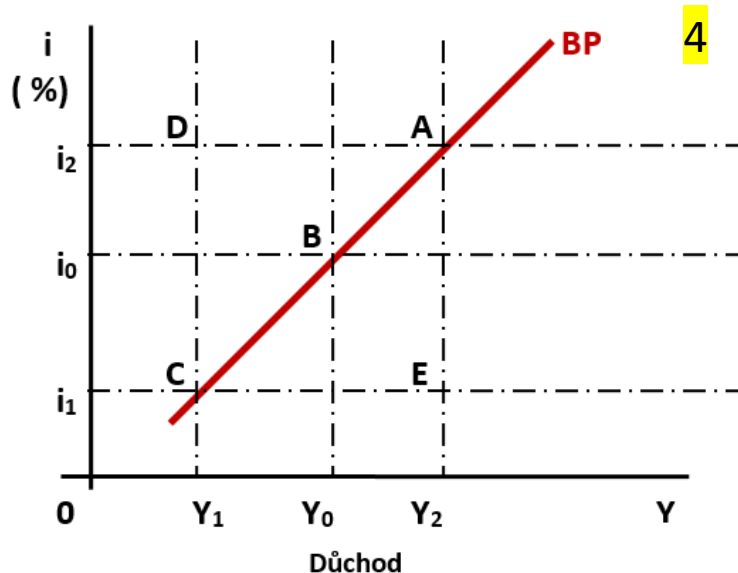
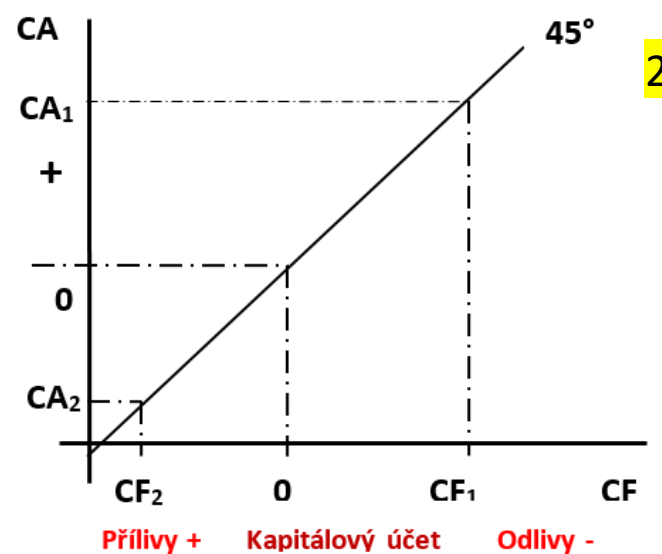
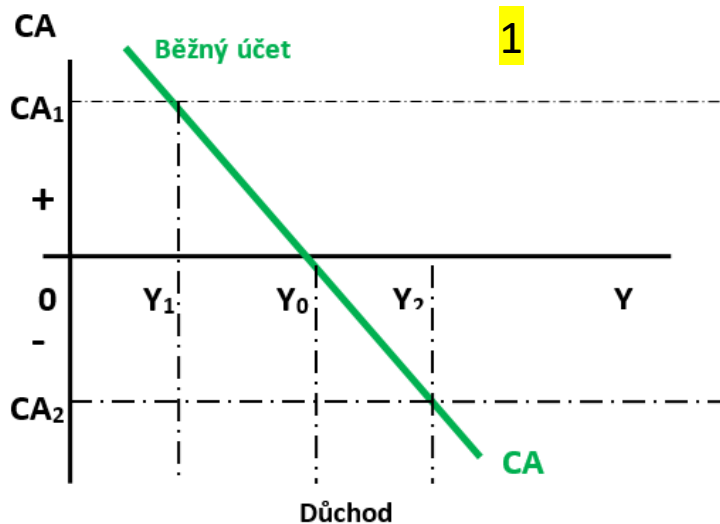
- Kapitálový účet ovlivňuje úroveň domácí úrokové sazby (i) ve srovnání se světovou úrokovou sazbou (i_f)
- **Dokonalá kapitálová mobilita** - investoři mohou nakupovat aktiva v kterékoliv zemi s nízkými transakčními náklady, rychle a v neomezeném rozsahu:
 - neexistují rozdíly v daních v jednotlivých zemích,
 - je stabilní měnový kurs (neexistuje riziko změny kursu),
 - neexistují ostatní politické a jiné překážky odlivu kapitálu a jeho výnosů z jedné země do druhé.
- **Za podmínky dokonalé kapitálové mobility nemohou být domácí úrokové sazby příliš vysoko a příliš dlouhou dobu odchýleny od (průměrné) světové úrokové sazby, neboť:**
 - **vyšší domácí úroková sazba** než úroková sazba světová by vyvolala **silný kapitálový příliv** (masivní nákupy aktiv domácí země investory z ostatních zemí světa i domácími investory). Následovalo by rychlé zvýšení jejich ceny a snížení domácí úrokové sazby až na úroveň světové úrokové sazby.
 - **nižší domácí úroková sazba** než světová úroková sazba by vyvolala **masivní kapitálový odliv investorů** z ostatních zemí i domácích investorů. Následoval by prodej aktiv domácí země na mezinárodním měnovém trhu, což by snížilo jejich ceny a zvýšilo domácí úrokovou sazbu na úroveň světové.
- Zejména malé otevřené ekonomiky nemají ekonomickou sílu, aby ustanovily a udržely úroveň domácí úrokové sazby odchýlenou výrazněji od světové úrokové sazby – předpoklad

$$i - i_f = 0$$

Křivka rovnováhy platební bilance BP

- Křivku BP vyvineme z rovnice platební bilance: $BP = CA + CF$
- Centrální banka má ve výchozím období určitou výši mezinárodních měnových rezerv, kterou nechce měnit. Přebytky běžného účtu musí být kompenzovány deficitem na kapitálovém účtu, aby byla ustavena rovnováha platební bilance. A opačně.
- Čisté kapitálové toky (tj. čistý kapitálový příliv, resp. čistý kapitálový odliv) - kladnou funkcí domácí úrokové sazby:
 - Předpoklad - světová úroková sazba (i^*) fixována
 - vyšší domácí úroková sazba než světová - čistý kapitálový příliv.
 - domácí úroková sazba nižší než světová - čistý kapitálový odliv.
- Křivka BP je křivkou rovnováhy platební bilance, musí platit: $CA + CF = 0$
- Odvození křivky BP:
 - křivku BP odvozujeme za předpokladu systému fixního měnového kursu
 - ostatní ekonomické proměnné, např. očekávaný měnový kurs, zahraniční cenová hladina, světová (zahraniční) úroková sazba a jiné faktory - konstantní;
 - důchod (produkt) ovlivňuje čisté exporty, resp. běžný účet platební bilance tím, že zvyšuje dovozy (indukované).

Geometrické odvození křivky BP

Křivka BP vyjadřuje takové kombinace i a Y , za nichž je platební bilance v rovnováze.

Sklon křivky BP

- Sklon křivky BP determinován:
 - stupněm kapitálové mobility ve světovém měřítku
 - v určité míře závislý i na tom, jak změna v úrokové sazbě ovlivňuje investice a jak reálné investice ovlivňují důchod a dovozy.
- **Pozitivně skloněná křivka BP - výrazem nedokonalé kapitálové mobility:**
 - existují určité překážky v přílivu a odlivu kapitálu mezi zeměmi;
 - země je „velkou zemí“, která je schopna ovlivňovat úroveň světové úrokové sazby.
- **Dokonalá kapitálová mobilita = křivka BP horizontální na úrovni, kdy je domácí úroková sazba (i) rovna světové úrokové sazbě (i_f) $i - i_f = 0$**
- **Dokonalá kapitálová imobilita = křivka BP vertikální.** Překážky v mezinárodním pohybu kapitálu, vývoj domácích úrokových sazeb nemá žádný účinek na kapitálové přílivy a odlivy.
- Křivka BP vertikální na úrovni důchodu, kdy je v rovnováze běžný účet při dané (kontrolované) úrovni měnového kursu a odpovídající skladbě platební bilance. Při dané kontrole kapitálového účtu existuje pouze jediná úroveň důchodu a importu, která je konzistentní s daným měnovým kursem.

Poloha křivky BP

- Poloha křivky BP a její posun určeny:
 - úrokovou sazbou,
 - úrovní důchodu,
 - nominálním měnovým kursem,
 - poměrem zahraničních cen (PF) k cenám domácím (P), tj. poměrem PF/P .
- **Devaluace** měny domácí země posunuje křivku BP **doprava**
- **Revaluace** měny domácí země posunuje křivku BP **doleva**
- Body mimo křivku BP – body nerovnováhy platební bilance

Model IS-LM-BP

rovnovážná produkce při dokonalé a nedokonalé kapitálové mobilitě

Vnitřní a vnější rovnováha ekonomiky

- všeobecná ekonomická rovnováha
- v průsečíku křivek IS a LM (při plné zaměstnanosti) a křivky BP.

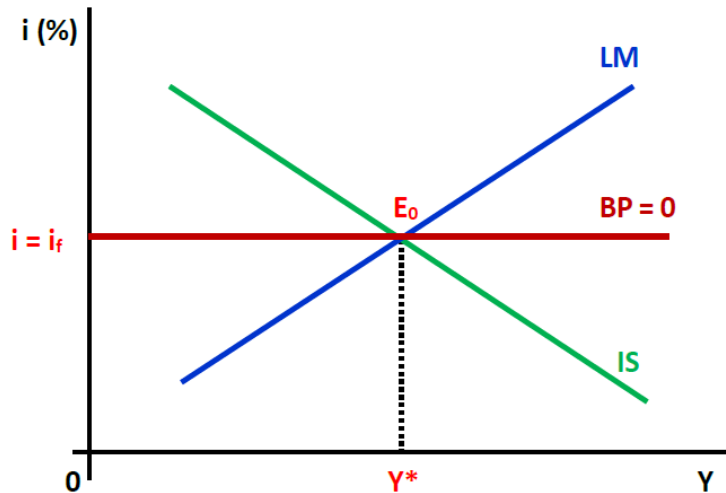
Předpoklad dokonalé kapitálové mobility

- malé otevřené ekonomiky blízko této situaci
- křivka BP horizontální na úrovni $i = i_f$

Předpoklad nedokonalé kapitálové mobility a pevných měnových kursů

- křivka BP je pozitivně skloněná
- průsečík křivek IS a LM při neplné zaměstnanosti napravo od křivky BP
- existuje deficit platební bilance.

Všeobecná ekonomická rovnováha při dokonalé a nedokonalé kapitálové mobilitě

LM = trh peněz je v rovnováze

IS = trh statků a služeb je v rovnováze

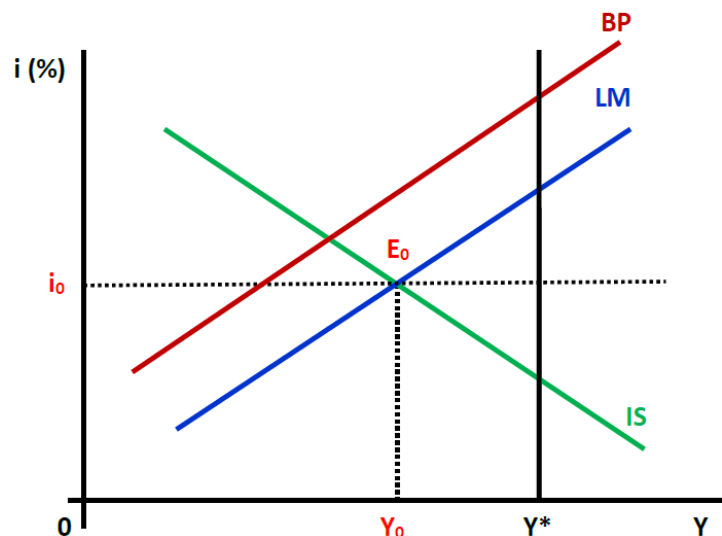
BP = křivka rovnováhy platební bilance

E_0 = všeobecná ekonomická rovnováha při plné zaměstnanosti

Y^* = potencialní úroveň produktu

$i = i_f$

i_f = světová úroková míra

Deficit platební bilance = ze země odchází více kapitálu než do něj přichází – země se stává dlužníkem vůči ostatním zemím.

Důchod Y_0 příliš vysoký nebo úroková sazba i_0 je příliš nízká, aby vyvolala přebytek kapitálového účtu a byla ustavena rovnováha platební bilance.

Účinky fiskální politiky při nedokonalé kapitálové mobilitě při fixním měnovém kursu

1) fiskální expanze

- zvýšení vládních nákupů zboží a služeb, ty budou financovány prodejem vládních obligací.
- zvýšené vládní nákupy posunou křivku IS doprava.
- prodej obligací - snížení cen obligací, resp. aktiv, růst domácí úrokové sazby.
- v důsledku fiskální expanze vzrostou jak úrokové sazby, tak i důchod (při normálně skloněné křivce LM).
- fiskální expanze zhorší běžný účet (vzrostl důchod), současně vzrůst úrokových sazeb zlepší kapitálový účet
- celková účinnost čisté fiskální expanze na platební bilanci nejednoznačná

2) fiskální restrikce

- snížení vládních nákupů zboží a služeb povede k posunu křivky IS doleva.
- vyvolá pokles důchodu a současně pokles domácí úrokové sazby.
- snížení produkce (důchodu) vyvolá zlepšení běžného účtu, pokles domácích úrokových sazeb zhorší kapitálový účet.
- výsledná účinnost fiskální restrikce na platební bilanci je opět nejednoznačná.

IS-LM-BP a dokonalá kapitálová mobilita

- Při předpokladu dokonalé kapitálové mobility musíme křivku IS modifikovat - domácí úroková sazba je rovna světové úrokové sazbě (i_f).

$$Y = \bar{\alpha} \cdot (\bar{A} + \bar{NX} - bi_f + vR)$$

- **Křivka LM** - v otevřené ekonomice, za předpokladu dokonalé kapitálové mobility, je domácí úroková sazba rovna světové úrokové sazbě (i_f).

$$Y = \frac{1}{k} \left(\frac{\bar{M}}{\bar{P}} + h \cdot i_f \right)$$

- **Rovnovážná úroveň důchodu** určena nabídkou reálných peněžních zůstatků v domácí zemi a světovou úrokovou sazbou. Zvýší se nabídka reálných peněžních zůstatků v domácí zemi - vzroste důchod, úroková sazba fixována na úrovni i_f .
- **Rovnováha na trhu zboží a služeb** - změní se reálný měnový kurs (R), který vyčistí trh zboží a služeb.

$$\frac{1}{s(1-t) + t + m} \cdot (\bar{A} + \bar{NX} - bi_f + vR) = \frac{1}{k} \left(\frac{\bar{M}}{\bar{P}} + hi_f \right)$$

$$R = \frac{s(1-t) + t + m}{kv} \cdot \frac{\bar{M}}{\bar{P}} + \frac{\{[s(1-t) + t + m]h + bk\}i_f}{kv} - \frac{\bar{A} - \bar{NX}}{v}$$

- Monetární expanze a růst světové úrokové sazby = růst reálného měnového kursu, tj. reálnému znehodnocení.
- Fiskální expanze, růst spotřebitelské a podnikatelské důvěry a růst čistých vývozů = snížení reálného měnového kursu, tj. reálné zhodnocení.

Hodnocení účinnosti fiskální a monetární politiky v podmínkách dokonalé kapitálové mobility v systému fixních a flexibilních měnových kursů

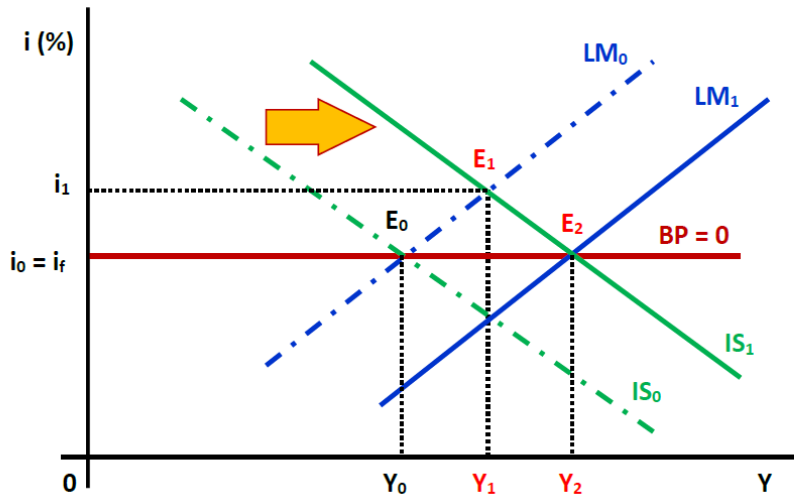
Analýzu tohoto problému provedli J. M. Fleming a R. A. Mundell = **Mundell-Flemingův model**

Hlavní přínos - zahrnuje mezinárodní kapitálové toky do formální makroekonomické analýzy založené na keynesiánském modelu IS-LM.

Předpoklady analýzy fiskální expanze:

1. Existuje dokonalá kapitálová mobilita
2. Měnový kurs fixní → centrální banka musí intervenovat na jeho udržení, je-li vychýlen od dané úrovně, resp. z daného přípustného flukтуаčního pásma
3. Domácí úrokové sazby se rovnají světovým $i=i_f$
4. Existují nevyužité zdroje, konstantní výnosy z rozsahu a fixní peněžní mzdové sazby → nabídka domácí produkce elastická a její cenová úroveň fixní
5. Země jsou příliš malé na to, aby mohly ovlivňovat důchod v cizích zemích nebo úroveň světových úrokových sazeb

Účinnost fiskální expanze při dokonalé kapitálové mobilitě a fixních měnových kursech

LM = trh peněz je v rovnováze

IS = trh statků a služeb je v rovnováze

BP = křivka rovnováhy platební bilance

E_0 = průsečík křivek IS_0 LM_0

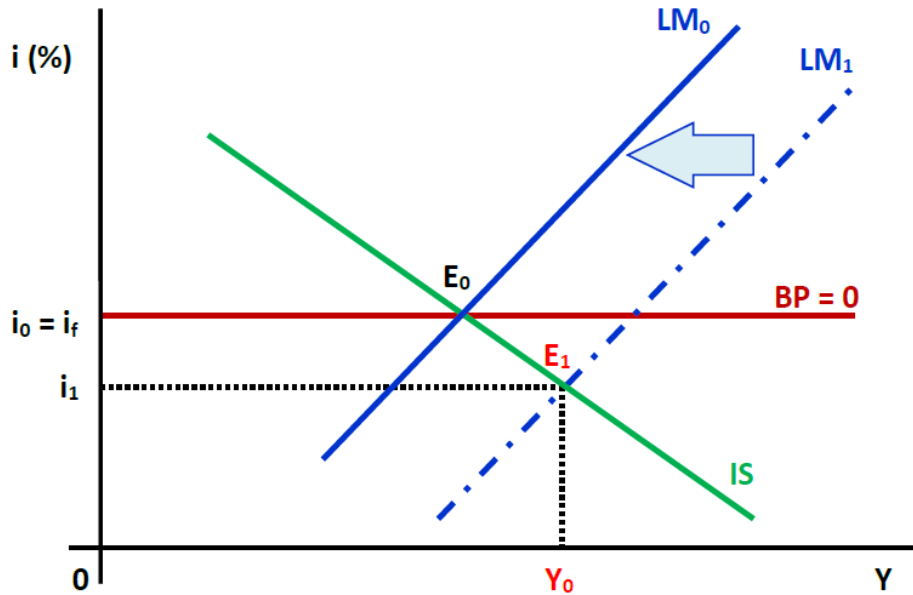
$i_0 = i_f$

V bodě E_0 - nezaměstnanost, vláda provede fiskální expanzi s cílem zvýšit rovnovážný důchod a zaměstnanost.

Zvýšení G - současně dojde ke zvýšení Y na Y_1 , zvýší se i nad úroveň světové úrokové sazby - silný kapitálový příliv - zvýší domácí měnové rezervy a vyvine tlak na revaluaci (apreciaci) měnového kursu domácí země.

Centrální banka intervenuje na jeho udržení - prodává na mezinárodním měnovém trhu domácí a nakupuje zahraniční měnu - zvyšuje nabídku reálných peněžních zůstatků v domácí zemi. Křivka LM_0 se posunuje k LM_1 tak dlouho, dokud není ustanovena vnější rovnováha → domácí úroková sazba klesne na úroveň světové úrokové sazby.

Monetární expanze, dokonalá kapitálová mobilita a fixní měnové kursy

LM = trh peněz je v rovnováze

IS = trh statků a služeb je v rovnováze

BP = křivka rovnováhy platební bilance

E_0 = rovnováha

i_1 = snížení úrokové sazby

$i = i_f$

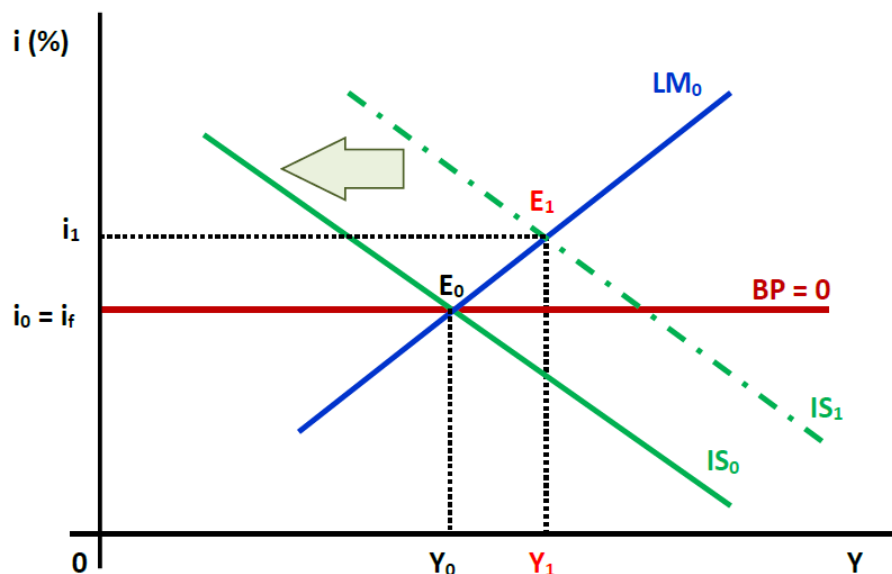
Výchozí situace - E_0 .

Monetární expanze - zvýšení nabídky reálných peněžních zůstatků - snížení úrokové sazby na i_1 (oproti světové) - **vyvolá silné kapitálové odlivy, pokles měnových rezerv domácí země a tlak na devalvaci měny domácí země** - E_1 .

Centrální banka musí intervenovat → nakupovat domácí a prodávat zahraniční měnu - snížení nabídky reálných peněžních zůstatků, LM_1 se vrací zpět do výchozí pozice LM_0 , úroková sazba na úroveň světové, úroveň produkce se nezmění.

Prizpůsobovací procesy probíhají na mezinárodním měnovém trhu rychle.

Fiskální expanze, dokonalá kapitálová mobilita a flexibilní měnový kurs

LM = trh peněz je v rovnováze

IS = trh statků a služeb je v rovnováze

BP = křivka rovnováhy platební bilance

E_0 = rovnováha

$i = i_f$

Systém flexibilního měnového kursu – CB nemusí intervenovat, platební bilance je vždy vyrovnaná $BP = 0$ (vyrovnání je provedeno pružným přizpůsobováním měnového kursu).

Čistá fiskální expanze - posun na IS_1 , zvýšení domácí i na $i_1 \rightarrow$ nad úroveň světové úrokové sazby. Podmínky LM_0 se nemění.

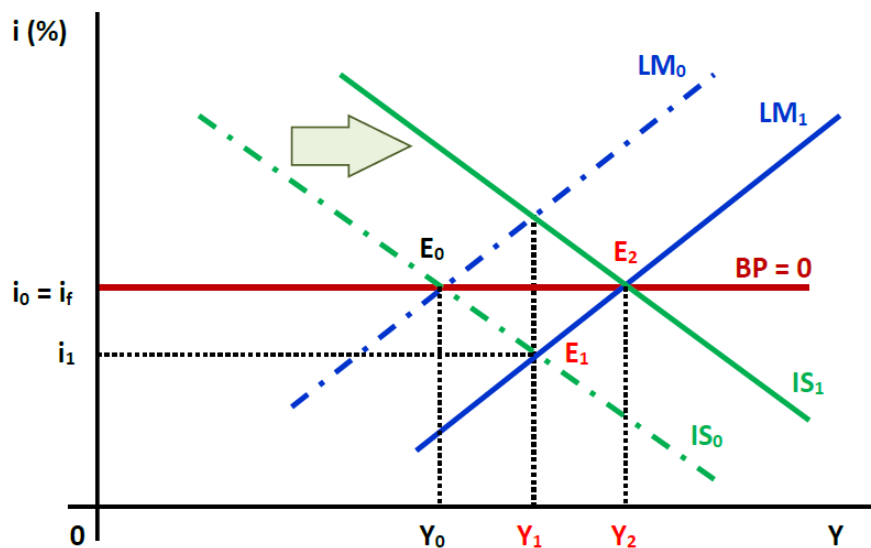
Vychýlení i nad úroveň i_f - silný kapitálový příliv, apreciacie domácí měny – nižší konkurenceschopnost vývozu, zlevnění dovozu \rightarrow část poptávky se přemístí z poptávky po domácím zboží na poptávku po dováženém zboží.

Pokles čistých vývozů \rightarrow zhoršení běžného účtu platební bilance - křivka IS_1 na $IS_0 \rightarrow$ ekonomika je ve výchozí pozici rovnováhy.

Fiskální expanze vede k úplnému mezinárodnímu vytěsňovacímu efektu.

Cenou za zvýšené vládní výdaje je apreciacie domácí měny.

Monetární expanze, systém flexibilních měnových kursů a dokonalá kapitálová mobilita

LM = trh peněz je v rovnováze

IS = trh statků a služeb je v rovnováze

BP = křivka rovnováhy platební bilance

E_0 = rovnováha

LM_1 = snížení domácí úrokové sazby pod úroveň světové

Y_1 = zvýšení úrovně produkce

$i = i_f$

Monetární expanze - LM_0 na LM_1 - tlak na snížení domácí i pod úroveň světové úrokové i a ke zvýšení úrovně produkce na Y_1 .

Snížení i zabraňuje odlivu kapitálu - depreciace domácí měny, která stimuluje vývozy a zdražuje dovozy.

Čisté vývozy tak vzrostou, IS_0 se posune do IS_1 , nová rovnováha E_2 .

Shrnutí Mundell-Flemingova modelu

- Za předpokladu dokonalé kapitálové mobility a fixního měnového kursu je:
 - fiskální expanze velmi účinná, neboť dochází ke zvýšení rovnovážné produkce a zaměstnanosti;
 - monetární politika neúčinná v ovlivňování produkce a úrovně úrokové sazby.
- Za předpokladu dokonalé kapitálové mobility a systému pružného měnového kursu je:
 - fiskální expanze zcela neúčinná → vede k úplnému mezinárodnímu vytěsňovacímu efektu a k apretaci domácí měny;
 - Monetární expanze účinná → vede ke zvýšení rovnovážné produkce a k deprecaci domácí měny.